

UAB Kelprojektas
Gauta Nr. 6215-02139
Data 2015.05.08

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS

PAV ataskaitos rengėjui
UAB „Kelprojektas“
faks. (8 37) 205 227
el. p. darius.saliunas@kelprojektas.lt
el.p. info@kelprojektas.lt

2015-05-07 Nr. (1.29.)2-1154
I Nr.

Kopija
Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
Alytaus, Marijampolės, Kauno ir Vilniaus
teritoriniams padaliniams

Kopija
doc. dr. Mindaugui Bertašiui
el. p. mbertas@takas.lt

Kopija
Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui
AB „Amber grid“
faks. (8 5) 236 0850
el.p. info@ambergrid.lt

DĖL DUJOTIEKIŲ JUNGTIES TARP LENKIJOS IR LIETUVOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau – Departamentas), išnagrinėjęs Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos (toliau – GIPL-LT projektas) poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą (toliau – PAV ataskaitą), kurią UAB „Kelprojektas“ pateikė Kultūros paveldo departamento Alytaus ir Vilniaus teritoriniams padaliniams (gauta 2015-04-10), jai nepritaria (pastabos pateiktos žemiau) bei prašome ją pataisyti.

Siekiant operatyvumo, siūlytume, prieš teikiant pataisytą PAV ataskaitą Kultūros paveldo departamento teritoriniams padaliniams, jos tekstinę ir grafinę dalį suderinti el. būdu, pateikiant PAV ataskaitos tekstinę dalį Microsoft Word formate, geoerdvinius duomenis vektoriniu formatu (Esri Shapefile), o likusius duomenis - PDF formate. Atkreiptinas dėmesys, kad vektoriniai duomenys, susiję su galimais kultūros paveldo objektais, turi būti kaupiami, tvarkomi ir saugomi ne kaip taškiniai ar linijiniai, bet kaip plotiniai objektai (poligonais).

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad atsižvelgiant į tai, kad GIPL-LT projektas yra pripažintas valstybei svarbiu ekonominiu projektu Kultūros paveldo departamentas, analizuojant PAV ataskaitą, lygiagrečiai ėmėsi veiksmų, kad PAV ataskaitoje pateikiami duomenys būtų iš karto taisomi ir tikslinami. Šių metų balandžio 21 d. PAV ataskaita kartu su archeologinių žvalgymų pažyma buvo svarstoma Kultūros paveldo departamento Mokslinėje archeologijos komisijoje, dalyvaujant UAB „Kelprojektas“ atstovams ir doc. dr. Mindaugui Bertašiui. Tų pačių metų balandžio 23 d. kartu su doc. dr. M. Bertašiumi buvo išanalizuoti PAV ataskaitoje pateikti

duomenys bei išsakytos pastabos dėl jos turinio. Šių metų balandžio 24 d. Kultūros paveldo departamento pavedimu Kultūros paveldo centro specialistai apžiūrėjo Bartkuškio miške (Širvintų r. sav.) identifikuotus spėjamus pilkapius bei šių metų balandžio 27 d. buvo sudarytos šių pilkapių išsidėstymo schemos, siekiant nustatyti, ar įmanoma per šią vietovę (B alternatyvos atveju) nutiesti dujotiekį, nesužalojus pačių pilkapių. Balandžio mėnesio el. būdu susirašinėta su doc. dr. M. Bertašiumi dėl kelių spėjamų senkapių, kurie istoriniuose planuose pažymėti kaip pakeilės kryžiai.

Toliau teikiame konkrečias pastabas dėl PAV ataskaitos, kurios išdėstytos temomis ir geografiniu principu. Kilus neaiškumams, prašome kreiptis į šio rašto rengėjus pagal žemiau nurodytus kontaktinius duomenis, o kylančias problemas esame pasiruošę išspręsti ne tik susirašinėjant, bet ir komandiniu darbu susitikus.

Bendrosios pastabos dėl PAV ataskaitos įforminimo

Prašome PAV ataskaitos žemėlapiuose, M 1:15 000, (1 priedas) pažymėti ne tik nekilnojamąsias kultūros vertybes (toliau – vertybės), jų teritorijų ir apsaugos zonų ribas, bet ir neregistruotus kultūros paveldo objektus (toliau – objektas), kuriuos siūlome nurodyti šiame rašte, ir kurie 2014 metais, archeologinių žvalgymų metu, buvo identifikuoti doc. dr. M. Bertašius. Tokie objektai turėtų būti pažymėti kaip poligonai, kurie atitiktų objektų teritorijų spėjamas ribas (jos buvo apibrėžtos kartu su doc. dr. M. Bertašiumi šių metų balandžio 23-30 d; vektoriniai duomenys pateikti el. paštu).

Atkreiptinas dėmesys, kad PAV programoje buvo nurodyta, jog, atlikus neregistruoto kultūros paveldo identifikavimą, būtina pateikti naudotų pirminių ir išvestinių duomenų šaltinių sąrašą su tiksliais bibliografinėmis nuorodomis. Šiuo metu PAV ataskaitos 6.14 skyriuje pateikiamas tokių šaltinių sąrašas yra neišsamus, be pilnų bibliografinių nuorodų, taip pat šie šaltiniai nėra įtraukti į PAV ataskaitos 14 dalį „Literatūros sąrašas“. Norime pažymėti, kad toks sąrašas būtinas ne dėl akademinio tikslų, bet tam, jog ateityje, vykdant archeologinius tyrimus specialiojo plano ar statinio projekto rengimo metu, būtų galima operatyviau patvirtinti PAV ataskaitoje pateiktus duomenis, susijusius su kultūros paveldu.

PAV ataskaitos dalyje, kurioje pateikti duomenys apie galimą neregistruotą kultūros paveldą, taip pat prašytume nurodyti konkretesnę informaciją, kur, kokie ir kokio laikotarpio archeologiniai radiniai buvo aptikti 2014 m. archeologinių žvalgymų metu, taip pat, aprašant istorinių laikų objektus (kaimavietes, dvarvietes, užusienius ir pan.), prašytume nurodyti, kada pirmą kartą šie objektai yra minimi istoriniuose šaltiniuose ir kokiuose.

Dėl PAV ataskaitoje nustatytų paminklotvarkinių reikalavimų (iki pradedant statybos darbus)

Pirmiausia, norime pažymėti, kad vietoj sąvokų „paminklotvarka“, „paminklosauga“ ir panašiai turėtų būti naudojami tokie terminai kaip „paveldosaugos reikalavimai“, „kultūros paveldo apsaugos reikalavimai“. Kadangi PAV ataskaitoje paveldosaugos reikalavimai nenustatomi, siūlytume PAV ataskaitos skyriaus pavadinimą „Paminklotvarkos reikalavimai. Iki pradedant statybos darbus“ pakeisti į pavadinimą „Bendrosios neigiamą poveikį mažinančios priemonės, susijusios su kultūros paveldo apsauga, iki dujotiekio statybos darbų ir jų metu“.

PAV ataskaitoje pasiūlyti „paminklotvarkos reikalavimai“ buvo išnagrinėti MAK 2015-04-21 posėdžio metu ir konstatuota, kad, pasirinkus tiek A, tiek B alternatyvą ar kitus dujotiekio klojimo maršrutus, PAV ataskaitoje, vietoj viso dujotiekio žvalgomųjų archeologinių tyrimų, t.y. šurfavimo ir žvalgomųjų perkasių kasimo, turi būti numatyta nuostata, kad viso dujotiekio trasos ilgiu, statybos darbų zonoje šalinant augalinį ar žemės paviršiaus sluoksnį, kartu turi būti atliekami ir archeologiniai žvalgymai, o jų metu aptikus archeologinį sluoksnį ar archeologinių struktūrų archeologo nurodytose dujotiekio atkarpose turėtų būti laikinai stabdomi žemės judinimo darbai (jeigu tai būtina), kol bus atlikti šių struktūrų ar sluoksnio detalieji archeologiniai tyrimai.

Antra, MAK 2015-04-21 posėdžio metu buvo nuspręsta, kad PAV metu turi būti vengiama planuoti dujotiekio trasas (dujotiekio statybos darbų zonas) per spėjamas laidojimo vietas (pvz., senkapius, pilkapius) ar reljefinius objektus (pvz., piliakalnių), todėl ties naujai identifikuotais šio tipo objektais turėtų būti keičiamos alternatyvų trasos (*plačiau apie tai žemiau*). Jeigu dėl objektyvių priežasčių to neįmanoma padaryti, PAV ataskaitoje turėtų būti numatytos nuostatos, kad dujotiekio specialiojo plano rengimo metu turi būti atlikti numatomų statybos darbų zonų, kurios patenka į laidojimo paskirties ar reljefinių objektų spėjamas teritorijas, žvalgomieji archeologiniai tyrimai, kurių tikslas būtų nustatyti, ar šie objektai iš tikrųjų priskirtini tokio tipo objektams. Taip pat PAV ataskaitoje turi būti nurodyta, kad, pasitvirtinus, kad tai laidojimo paskirties ar reljefiniai objektai, turi būti nustatomos jų ribos, o tolimesni dujotiekio planavimo ir projektavimo darbai turėtų būti atliekami taip, kad šiose vietose nebūtų suplanuota (suprojektuota) žemės judinimo darbų arba jie būtų atlikti minimaliausia apimtimi. Be to, MAK 2015-04-21 posėdžio metu konstatuota, jeigu žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu šiuose objektuose nebūtų aptiktas archeologinis sluoksnis ar archeologinės struktūros, augalinio ar žemės paviršiaus sluoksnio šalinimo darbų metu vis tiek turi būti atliekami archeologiniai žvalgymai, kaip ir likusioje dujotiekio trasos dalyje. Tokiu būdu, dėl aukščiau išvardintų nuostatų iš esmės šiuo metu, t.y. PAV ataskaitoje, siūloma atsisakyti nurodyti išankstines nuostatas dėl detaliųjų archeologinių tyrimų atlikimo tam tikruose objektuose (Pėdiškių senkapyje ir senovės gyvenvietėje bei Bartkuškio miško pilkapyje II), išskyrus Semeniškių senovės gyvenvietės atvejį, jeigu būtų pasirinkta A alternatyva ir jai pritartų Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato direkcija.

PAV ataskaitoje yra nurodyta gana daug spėjamų gyvenviečių vietų, todėl MAK 2015-04-21 posėdžio metu buvo nuspręsta, kad tokiose spėjamosiose gyvenviečių vietose iki dujotiekio statybos darbų turi būti atlikti ir žvalgomieji archeologiniai tyrimai, kurių tikslas būtų nustatyti, ar šiose vietose iš tikrųjų yra senovės gyvenviečių ar kitos rūšies kultūros paveldo liekanų, bei kokiame plote reikalingi archeologiniai žvalgymai ir detalieji archeologiniai tyrimai.

Tokiu būdu, atsižvelgus į aukščiau išdėstytas nuostatas, siūlytume iš esmės performuoti PAV ataskaitos skyrių „Paminklotvarkos reikalavimai. Iki pradedant statybos darbus“. Be to, reikėtų pažymėti, jog aukščiau išdėstytos nuostatos turėtų atsikartoti ir kitose PAV ataskaitos dalyse, kurios aptariamos žemiau.

Dėl galimo poveikio registruotoms nekilnojamosioms kultūros vertybėms

Galimas poveikis vertybėms apibūdintas PAV ataskaitos 6.14.1 lentelėje „Registruotų kultūros paveldo objektų vertinimas“. Deja, šioje lentelėje pateikiamos tiek registruotos, tiek neregistruotos vertybės (kapinės), taip pat joje yra gana daug vertybių, kurios nuo alternatyvų ašinių linijų nutolusios net keletą kilometrų, taip pat joje yra ir faktinių klaidų. Taigi, PAV ataskaitos 6.14.1 lentelė yra paini, ją siūlytume restruktūrizuoti į keletą lentelių.

Visų pirma, siūlytume iš PAV ataskaitos 6.14.1 lentelės išbraukti tas vertybes, kurių teritorijų ar apsaugos zonų ribos nepatenka į A ir B alternatyvų buferines zonas, nes pagal suderintą PAV programą poveikio vertinimas atliekamas tik tų vertybių atžvilgiu, kurios patenka į šias zonas. Kaip alternatyva šiai nuostatai galėtų būti naudojama istorinės aplinkos apibrėžtis, kuri pateikta PAV programoje, arba nuo A ar B alternatyvų ašinių linijų tiesiog taikant automatinį 625 m pločio buferį. Šis plotis grindžiamas tuo, kad PAV ataskaitoje nagrinėjama 250 m pločio buferinė zona (skaičiuojant po 125 m nuo ašinės linijos) bei pagal Kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių 11 p. nuostatas valstybės saugomiems objektams, kol jiems nėra nustatytos individualios apsaugos zonos, taikomas 500 m pločio vizualinės apsaugos pozonis. Taigi, sumažinus 6.14.1 lentelėje vertybių skaičių, būtų lengviau spręsti, kurios vertybės yra arčiausiai planuojamo dujotiekio ir koks joms gali gręsti poveikis. Be to, iš PAV ataskaitos 6.14.1 lentelės siūlytume išbraukti *Liuklingėnų kaimo namą* (1303, Alytaus r. sav.), nes šiam namui jau 2013 metais yra panaikinta teisinė apsauga.

Taip pat siūlytume į atskirą lentelę išskirti kapines, kurios 6.14.1 lentelėje yra įvardintos kaip neregistruotos Kultūros vertybių registre. Tai būtų: Abromiškių, Buivydonių, Dainių, Graužų,

Joniliškių, Kairiškių, Kalninių Mijaugonių, Kibučių, Kruonio miestelio sentikių, Migučionių (Naujųjų), Mūro Strėvininkų, Pilviškių, Skudenių, Ūdrijos miestelio ir Žarnavagių senosios kapinės. Kadangi šios kapinės nėra pažymėtos Kultūros vertybių registre, naujai išskirtoje lentelėje turėtų būti nurodytos ir šių kapinių centrų X/Y koordinatės (LKS-94). Atkreiptinas dėmesys, kad *Mūro Strėvininkų k. kapinių* atveju ties A alternatyva nėra pažymėta neigiamo poveikio kategorija (1, 2 ar 3), nors tekste pateikiami duomenys, kad šios kapinės patenka į A alternatyvos buferinę zoną ir dujotiekis negali būti tiesiamas per jas. Be to, norėtume pabrėžti, kad sprendžiant klausimą dėl dujotiekio poveikio neregistruotoms kapinėms turi būti konsultuojamasi su savivaldybių administracijoms, nes jos tiek pagal Vietos savivaldos, tiek pagal Žmonių palaikų laidojimo įstatymo nuostatas atsako už visų rūšių (veikiančių, riboto naudojimo ir neveikiančių) kapinių apskaitą, apsaugą ir priežiūrą.

Į atskirą lentelę (trečiąją) siūlytume išskirti vertybes, kurioms PAV metu yra nustatytas neigiamas poveikis. Šią naują lentelę siūlytume papildyti ir nauju stulpeliu, kuriame būtų išskirtos priemonės sumažinti galimą neigiamą poveikį A arba B alternatyvos atveju.

Išnagrinėjus pateiktus duomenis apie galimus neigiamus poveikius vertybėms ir siūlomas kompensacines priemones, manome, kad kai kurių vertybių atžvilgiu jie yra pervertinti arba iki galo neįvertinti. Taip pat neaiškiai reglamentuoti archeologinių tyrimų atlikimo etapai ir apimtys, nors to buvo pageidauta PAV programoje. Žemiau išvardiname vertybes, ties kuriomis turėtų būti pataisytos arba patikslintos PAV ataskaitos nuostatos.

1. Realiai tiek *Ažuolinių (Bambininkų) piliakalniui su gyvenvieta* (Alytaus r. sav., 22623), tiek jo apsaugos zonai nei A, nei B alternatyva neturi jokio poveikio, todėl siūlytume šiai vertybei nustatyti „X“ neigiamą poveikį, t.y. nėra jokio neigiamo poveikio.

2. *Šilaičių pilkapyno* (Birštono sav., 13020) apsaugos zona patenka tiek į A, tiek B alternatyvos buferinę zoną, todėl PAV ataskaitoje neteisingai nurodama, kad atstumas iki apsaugos zonos yra 70 metrų.

2. *Vilūnų senovės gyvenvietė* (Kaišiadorių r. sav., 22107) patenka į A alternatyvos buferinę zoną, tačiau į B alternatyvos buferinę zoną nepatenka. Tokiu būdu, B alternatyvos atveju siūlytume vietoj antrosios neigiamo poveikio kategorijos nurodyti trečiąją ir abiejų alternatyvų atveju pateikti nuostata, kad, suprojektavus dujotiekio statybų darbų zoną 50 m atstumu ar arčiau nuo senovės gyvenvietės, ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento gavimo dienos būtina atlikti dujotiekio statybos darbų zonos, esančios ne toliau kaip 50 m nuo senovės gyvenvietės, žvalgomouosius archeologinius tyrimus, o tolimesnius šios atkarpos dujotiekio statybos darbus vykdyti pagal tokių tyrimų rezultatus ir PAV ataskaitoje pateiktas bendrąsias neigiamą poveikį mažinančias priemones, susijusias su kultūros paveldo apsauga.

3. *Šventininkų senovės gyvenvietė* (Kaišiadorių r. sav., 37335) patenka tiek į A, tiek į B alternatyvos buferinę zoną, tačiau alternatyvų ašinės linijos nekerta senovės gyvenvietės teritorijos, taip pat jos yra nutolusios daugiau kaip 50 m nuo jų. Tokiu būdu, siūlytume abiejų alternatyvų atveju vietoj antrosios neigiamo poveikio kategorijos nurodyti trečiąją ir pateikti nuostata, kad, suprojektavus dujotiekio statybų darbų zoną 50 m atstumu ar arčiau nuo senovės gyvenvietės, ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento gavimo dienos būtina atlikti statybos darbų zonos, esančios ne toliau kaip 50 m nuo senovės gyvenvietės, žvalgomouosius archeologinius tyrimus, o tolimesnius šios atkarpos dujotiekio statybos darbus vykdyti pagal tokių tyrimų rezultatus ir PAV ataskaitoje pateiktas bendrąsias neigiamą poveikį mažinančias priemones, susijusias su kultūros paveldo apsauga.

4. PAV ataskaitos 6.14.1 lentelėje nėra pažymėta, kad A alternatyvos buferinė zona kerta *Mitkiškių senovės gyvenvietės* (Elektrėnų sav., 2566) apsaugos zoną, todėl ties šia vertybe būtina nustatyti trečiąją neigiamo poveikio kategoriją (A alternatyvai).

5. *Grabijolų, Žemaitiškių senovės gyvenvietės* (Vilniaus r. sav., 2567) atveju siūlytume nustatyti „X“ neigiamą poveikį, nes pati gyvenvietė nutolusi nuo B alternatyvos, o nuostatas, susijusias su naujai aptiktomis senovės gyvenvietėmis ties *Airupės upeliu*, reikėtų perkelti į PAV

ataskaitos 6.14.2 lentelę, kuri ir skirta apibūdinti neregistruotus kultūros paveldo objektus (apie tai plačiau išdėstyta žemiau).

6. Ties *Kernavės dvarvieta* (Vilniaus r. sav., 25206) nėra nurodyta, kad šios vertybės teritorija patenka į A alternatyvos buferinę zoną. Tokiu būdu, šios alternatyvos atveju reikėtų nustatyti trečiąją neigiamo poveikio kategoriją bei numatyti nuostatą, kad, pasirinkus A alternatyvą ir dujotiekio statybos darbų zoną suprojektavus dvarvietės teritorijoje, ne vėliau kaip iki statybos leidžiančio dokumento gavimo dienos turi būti atlikti statybos darbų zonos, patenkančios į Kernavės dvarvietės teritoriją, žvalgomieji archeologiniai tyrimai, o tolimesni šios atkarpos dujotiekio statybos darbai turi būti vykdomi pagal tokių tyrimų rezultatus.

7. PAV ataskaitoje teisingai nurodyta, kad A alternatyva kerta *Semeniškių senovės gyvenvietę* (Širvintų r. sav., 17192). Tokiu būdu, sutinkame, kad A alternatyvos atveju Semeniškių senovės gyvenvietei nurodyta didžiausia neigiamo poveikio kategorija („1“), todėl iš esmės PAV ataskaitoje turėtų būti pasiūlyta aplenkti šią teritoriją, o neesant tam galimybių – ne vėliau kaip iki žemės judinimo darbų atlikti dujotiekio statybos darbų zonos, patenkančios į Semeniškių senovės gyvenvietę, *detalesnius archeologinius tyrimus*, jeigu tam neprieštaraus Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato direkcija ir Kultūros ministerija. Atkreiptinas dėmesys, kad šios teritorijos aplenkimui turėtų būti teikiamas prioritetas, nes A alternatyvos atveju dujotiekis suplanuotas *Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato buferinės apsaugos zonos* fizinės apsaugos režimo pozonyje, kuriame draudžiama naujų statinių statyba ir žemės judinimo darbai (išskyrus kelias išimtis, į kurias dujotiekis nepatenka). Aišku, B alternatyvos atveju suplanuotas dujotiekis taip pat patenka į Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato buferinės apsaugos zoną, tačiau jis patenka tik į vizualinės (regimosios) apsaugos režimo pozonį. Atsižvelgus į tai, kad abi dujotiekio alternatyvos kerta Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato buferinę apsaugos zoną, o pagal Saugomų teritorijų įstatymo 27 str. 8 d. nuostatas valstybinių rezervatų direkcijos kontroliuoja, kad fizinių ir juridinių asmenų veikla teritorijoje atitiktų nustatytą saugomos teritorijos apsaugos ir naudojimo tvarką, siūlytume PAV ataskaitą dėl motyvuotų išvadų pateikti ir Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato direkcijai, taip pat su ja supažindinti ir Kultūros ministeriją, kuri pagal Saugomų teritorijų įstatymo 27 str. 6 d. nuostatas steigia kultūrinių rezervatų direkcijas ir organizuoja šių rezervatų tiek apsaugą, tiek tvarkymą. Šios dvi institucijos turėtų ir nurodyti, ar A alternatyvos atveju dujotiekio klojimo darbai, apskritai, galimi Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato buferinės apsaugos zonoje.

Be to, reikėtų pažymėti, kad tekste klaidingai įvardijamas pats kultūrinis rezervatas, nes jis vadinamas kultūriniu draustiniu, taip pat ties Kernavės valstybiniu kultūriniu rezervatu pateikiamas Lietuvos karininkų ramovės, esančios Kaune, unikalūs kodas. Čia reikėtų atsisakyti nurodyti unikalų kodą, nes nei kultūriniai rezervatai, nei kultūriniai draustiniai Kultūros vertybių registre neregistruojami, nes jų duomenys kaupiami ir tvarkomi Saugomų teritorijų valstybės kadaistre.

8. *Plikiškių pilkapyno* (Širvintų r. sav., 3406) atveju dujotiekių ašinės linijos nekerta teritorijos, tačiau B subalternatyvos (13-14') dujotiekio ašinė linija praeina apie 35 m atstumu nuo pilkapyno. Tokiu būdu, B subalternatyvos (13-14') atveju šiai vertybei vietoj pirmosios neigiamo poveikio kategorijos reikėtų nustatyti antrąją bei sukonkretinti nuostatas dėl archeologinių tyrimų. PAV ataskaitoje turėtų būti numatyta nuostatą, kad ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo turi būti atlikti dujotiekio statybos darbų zonos, esančios ne toliau kaip 50 m nuo Plikiškių pilkapyno teritorijos, žvalgomieji archeologiniai tyrimai, o tolimesni šios vietovės dujotiekio statybos darbai turi būti vykdomi pagal tokių tyrimų rezultatus ir PAV ataskaitoje pateiktas bendrąsias neigiamą poveikį mažinančias priemones, susijusias su kultūros paveldo apsauga.

9. Ties *Paalkių piliakalniu* (Elektrėnų r. sav., 31075) ir ties *Grabijolų pilkapynu* (Vilniaus r. sav., 5658) siūlome PAV ataskaitoje nustatyti nuostatą, kad suprojektavus dujotiekio statybų darbų zoną 50 m atstumu ar arčiau nuo aukščiau paminėtų vertybių, ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento gavimo dienos būtina atlikti statybos darbų zonos, esančios ne toliau kaip 50 m nuo Paalkio piliakalnio ar Grabijolų pilkapyno teritorijos ribų, žvalgomuosius archeologinius tyrimus, o tolimesnius šios atkarpos dujotiekio statybos darbus vykdyti pagal tokių tyrimų rezultatus ir PAV ataskaitoje pateiktas bendrąsias neigiamą poveikį mažinančias priemones, susijusias su kultūros paveldo apsauga.

Apibendrinant pateiktus duomenis apie galimus neigiamus poveikius registruotam kultūros paveldui, iš visų išvardintų vertybių didžiausią neigiamą poveikį turi A alternatyva, nes jos ašinė linija, t.y. dujotiekio statybos darbų zona, kerta Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato buferinės zonos fizinės apsaugos režimo pozonę (Širvintų r. sav.) ir Semeniškių senovės gyvenvietės (Širvintų r. sav.) teritoriją. Gana tikėtinas neigiamas poveikis yra ties Plikiškių pilkapynu (Širvintų r. sav.) bei Vilūnų ir Šventininkų senovės gyvenvietėmis (Kaišiadorių r. sav.), jeigu naujojo dujotiekio statybos darbų zona priartėtų prie šių vertybių 50 m atstumu ar arčiau.

Be to, reikėtų pažymėti, kad ties visais aukščiau išvardintais objektais, kuriems yra nustatytas neigiamas poveikis, pagal MAK 2015-04-21 posėdžio protokolinių sprendimų būtiną nurodyti, kad dujotiekio statybos darbų metu, šalinant augalinį ar žemės paviršiaus sluoksnį, būtini statybos darbų zonos archeologiniai žvalgymai, nepaisant to, kad žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu nebuvo identifikuota nei archeologinių radinių, nei archeologinių struktūrų (išskyrus Semeniškių senovės gyvenvietę, kurioje aišku, jog būtini detalieji tyrimai ir tik tuo atveju, jeigu čia būtų leista kloti dujotiekį).

Taip pat siūlytume 6.14 skyriuje „Nekilnojamiosios kultūros vertybės“ nurodyti nuostatą, kad vertybių teritorijose draudžiama numatyti ir įrengti stacionarius arba laikinus privažiavimo kelius, sandėliuoti statybines medžiagas ir iškastą gruntą, numatyti statybinius vagonėlius ir kitus buitiniams, sanitariniams ar techniniams tikslams reikalingus statinius ar įrenginius, projektuoti ir įrengti su dujotiekio eksploatavimu susijusius statinius ar įrenginius.

Dėl galimo poveikio neregistruotiems kultūros paveldo objektams (bendrosios pastabos)

Galimas poveikis neregistruotiems kultūros paveldo objektams yra apibūdintas PAV ataskaitos 6.14.2 lentelėje „Neregistruotų kultūros paveldo objektų įvertinimas“, kurioje pateikiami doc. dr. M. Bertašiaus 2014 metais atliktų archeologinių žvalgymų duomenys. Patys žvalgymai buvo vykdomi pagal Kultūros paveldo departamento 2014-09-10 išduotą leidimą Nr. LA-335 bei MAK 2014-09-04 aprobuotą Dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje trasos archeologinių žvalgymų projektą. Minėtų archeologinių tyrimų tikslas buvo B alternatyvos buferinėje zonoje identifikuoti galimus naujus archeologinio ir kito paveldo objektus bei nustatyti jiems galimą neigiamą poveikį, kylantį dėl dujotiekio statybos ar jo eksploatavimo darbų. Tokiu būdu, atkreiptinas dėmesys, kad GIPL-LT dujotiekio poveikis neregistruotam kultūros paveldui buvo vertinamas tik B alternatyvos buferinėje zonoje, todėl pasirinkus dujotiekį tiesti A alternatyvos buferinėje zonoje ar kitose atkarpose, būtina vėl atlikti archeologinius žvalgymus, siekiant nustatyti ar jose nėra neregistruoto kultūros paveldo objektų.

Kaip ir 6.14.1 lentelės atveju, 6.14.2 lentelę „Neregistruotų kultūros paveldo objektų įvertinimas“ irgi siūlome suskaidyti į keletą lentelių: pirmoji lentelė apimtų visus nagrinėtus įtartinus objektus, kuriems nėra nustatytas neigiamas dujotiekio poveikis, o antroje - būtų išskirti tik tie objektai, kuriems nustatytas galimas neigiamas poveikis.

Taip pat norėtume pažymėti, kad šių metų balandžio 23 d. su doc. dr. M. Bertašiumi buvo aptartos nuostatos dėl neigiamo poveikio kategorijų priskyrimo. Sutarta, kad antrąją neigiamo poveikio kategoriją žymimi visi objektai, kuriuos kerta B alternatyvos ašinė linija arba su šia linija ribojasi. Trečiąją neigiamo poveikio kategoriją žymimi visi objektai, kurie patenka į B alternatyvos buferinę zoną, tačiau šių objektų nekerta šios zonos ašinė linija arba su ja nesiriboja. Pirmoji neigiamo poveikio kategorija nenurodama ne vienam objektui, nes didžioji objektų dalis yra spėjami ir jų ribos nėra tiksliai žinomos, t.y. jos nėra patvirtintos archeologinių kasinėjimų duomenimis. Atkreiptinas dėmesys, kad naujai identifikuotų spėjamų objektų teritorijos buvo poligonizuotos šių metų balandžio 23-30 d. ir jos pagal topografinius požymius žymi didžiausią galimą objekto geografinę aprėptį. Dėl šios priežasties PAV ataskaitos 6.14 skyriuje vietoj teiginio „nei vienam iš vertinamų objektų nenustatytos jokios ribos“ reikėtų nurodyti nuostatą, kad vertinimo metu neregistruotų objektų atžvilgiu buvo apibrėžtos tik spėjamos, maksimalios ribos. Be

to, šių metų balandžio 23 d. buvo sutarta, kad objektams vardai bus suteikiami, laikantis šiaandieninio administracinio suskirstymo, t.y. objektui nurodant gyvenamosios vietovės, kurioje jis yra, vardą.

Kaip jau minėjome aukščiau, vadovaujantis MAK 2015-04-21 sprendimais, jeigu spėjamų laidojimų vietų (senkapių, pilkapių, kapinynų) ir reljefinių objektų (pvz., piliakalnių) teritorijas kerta B alternatyvos ašinė linija, tai PAV metu turi būti koreguojama šios alternatyvos trasa taip, kad į šių objektų spėjamas teritorijas nepatektų dujotiekio statybos darbų zona. Šiam pasirinkimui turėtų būti teikiama pirmenybė, nes tokie objektai pasižymi reljefiniais ypatumais, kurie būtų sunaikinti dujotiekio tiesimo metu, arba jie priskirtini viešosios pagarbos vietoms. Pagal šiuo metu turimus duomenis, PAV metu B alternatyvos ašinė linija turėtų būti koreguojama ties šiais objektais:

1. Lazdijų r. sav., *Vingrėnų spėjamas senkapis* kaimo pietinėje dalyje (Nr. 2; X 460130, Y 6012174). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą senkapį per jo vakarinę dalį.
2. Lazdijų r. sav., *Pėdiškių spėjamas senkapis* (pietinis) (Nr. 15; X 467022, Y 6027310). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą senkapį šiaurės vakarinėje dalyje.
3. Lazdijų r. sav., *Birsčių spėjamas senkapis* (Nr. 19, X 470317, Y 6028012). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą senkapį pietinėje jo dalyje.
4. Lazdijų r. sav., *Birsčių spėjamas piliakalnis* (Nr. 20; X 471926, Y 6028211). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą piliakalnį per vidurį.
5. Alytaus r. sav., *Cibiliekų (Daugirdų) spėjamas senkapis* (Nr. 8; X 487543, Y 6033477). B alternatyvos ašinė linija spėjamą senkapį kerta per vidurį.
6. Alytaus r. sav., *Pievagalių spėjamas senkapis* (Nr. 15; X 504955, Y 6038059). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą senkapį pietinėje jo dalyje.
7. Prienų r. sav., *Vėžionių (Dvareliškių) spėjamas senkapis* (Nr. 1, X 511903, Y 6045513). Atkreiptinas dėmesys, kad, visų pirma, šio objekto atžvilgiu turi būti atliktas patikrinimas vietoje, nes pagal turimus kartografinius duomenis sunku kameraliai nustatyti maksimalias spėjamo objekto ribas, nes vietovė nepasižymi topografiniais ypatumais. Šių metų balandžio 29 d. iš M. Bertašiaus gauti geoerdviniai duomenys, pagal kuriuos aukščiau nurodytas senkapis nebėra kertamas B alternatyvos ašinės linijos, tačiau yra netoli jos. Tokiu būdu, PAV rengėju prašytume, kad susisiektų su tyrėju ir išsiaiškintų galutines nuostatas dėl šio spėjamo senkapio.
8. Prienų r. sav., *Jakniškių spėjamas senkapis (c)* (Nr. 17; X 512054, Y 6086651). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą senkapį jo vakarinėje dalyje. Atkreiptinas dėmesys, kad per spėjamo senkapio teritoriją jau yra nutiestas magistralinis dujotiekis.
9. Širvintų r. sav., *Bartkuškio miško spėjami pilkapiai I* (Nr. 3; X 562741, Y 6086519). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą pilkapyną per jo šiaurinę dalį. Atkreiptinas dėmesys, kad šių metų balandžio 24 d. apžiūrėjus spėjamą pilkapyną Kultūros paveldo centro specialistai abejoja, jog tai pilkapiai ir yra linkę juos priskirti prie žemyninių kopų. Patys pilkapiai – kopos išsidėstę į pietus nuo B alternatyvos ašinės linijos, o vienas pilkapis – kopa kertamas B alternatyvos ašinės linijos.
10. Širvintų r. sav., *Bartkuškio miško spėjami pilkapiai II* (Nr. 4; X 561371, Y 6086480). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą pilkapyną per jo vidurį. Atkreiptinas dėmesys, kad, šių metų balandžio 24 d. apžiūrėjus spėjamą pilkapyną Kultūros paveldo centro specialistams, buvo patvirtinta, kad čia yra pilkapiai. Sudaryta jų išsidėstymo schema. Pilkapiai išsidėstę per visą B alternatyvos buferinę zoną, o vienas iš jų yra tiesiai ant B alternatyvos ašinės linijos.
11. Širvintų r. sav., *Žarnavagių spėjamas senkapis* (Nr. 8; X 563021, Y 6090786). B alternatyvos ašinė linija kerta spėjamą senkapį per jo vidurį. Atkreiptinas dėmesys, kad spėjamo senkapio teritorijoje jau yra nutiestas magistralinis dujotiekis.

Jeigu PAV metu dėl objektyvių priežasčių neįmanoma pakoreguoti B alternatyvos trasos, vadovaujantis MAK 2015-04-21 posėdžio sprendimais, prašome PAV ataskaitoje nurodyti nuostatą, kad ne vėliau kaip iki dujotiekio specialiojo plano rengimo etapo pabaigos (pageidautina esamos būklės stadijoje) turi būti atlikti aukščiau išvardintų objektų žvalgomieji archeologiniai tyrimai,

kurių tikslas būtų nustatyti, ar spėjami objektai tikrai yra piliakalniai, pilkapiai, senkapiai (kapinynai) ar kitos laidojimo vietos bei kokios jų ribos. Tokiu būdu, žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu nustatius, kad objektas yra piliakalnis, pilkapis (pilkapynas), senkapis (kapinynas arba kapinės) ar kita laidojimo vieta, specialiojo plano sprendinių konkretizavimo stadijoje turi būti numatyta tokia dujotiekio ašinė linija, kad dujotiekio statybos darbų zona nekirstų objekto (piliakalnio, pilkapyno, senkapio arba kitos laidojimo vietos) teritorijos ar ją kirstų mažiausia apimtimi.

Be to, reikėtų paminėti, kad ir kaip Vėžionių (Dvareliškių) spėjamo senkapio atveju, patikrinimas vietoje turėtų būti atliktas ir dar ties dvejais objektais, kurie nėra įvardinti tiek PAV ataskaitoje, tiek doc. dr. M. Bertašiaus archeologinių žvalgymų pažymoje. Tai būtų *du Punios pakeles kryžiai*, kurie pažymėti XIX-XX a. sandūros carinės Rusijos žemėlapiuose. Jų koordinatės būtų: pirmojo pakeles kryžiaus (ties dab. *Paliepkelio ir Silgionkelio kryžkele*) – X 508109, Y 6040689; antrojo pakeles kryžiaus (ties dab. Ymelsos g.) – 509098, Y 6042954. Pastarieji pakeles kryžiai gali žymėti vietas, kuriose vietiniai gyventojai rasdavo žmonių kaulų, t.y. senkapių ar senųjų kapinių vietas. Be to, reikėtų pažymėti, kad aukščiau nurodytų naujų pakeles kryžių pagal senąją kartografinę medžiagą nustatyta ir daugiau. Tai būtų *Kalesninkų (Gluosninkų), Krokialaukio* bei dar *vienas Punios (ties Pabalių g.) pakeles kryžius*, tačiau jų B alternatyvos ašinė linija nekerta. Jų geoerdviniai duomenys pateikiami *prie šio rašto pridėtoje Esri Shapefile byloje*. Kad aukščiau išvardintus objektus būtina patikrinti vietoje ir nustatyti, ar jie gali būti susiję su senkapiais, buvo informuotas ir doc. dr. M. Bertašius šių metų balandžio 23 d. susitikimo metu. Nustatius, kad šie pakeles kryžiai gali žymėti senkapių vietas, jais turėtų būti papildyta PAV ataskaita bei sprendžiamas klausimas dėl B alternatyvos ašinės linijos koregavimo. Šiuo metu, pagal doc. dr. M. Bertašiaus 2015-04-29 pateiktus duomenis, žinoma, kad, greičiausiai, aukščiau išvardinti pakeles kryžiai neįymi senkapių vietų.

Taip pat primename, jog remiantis MAK 2015-04-21 sprendimais, buvo nuspręsta, atsisakyti PAV ataskaitoje nurodyti žvalgomuosius archeologinius tyrimus ties istorinių laikų gyvenamosios ar gamybinės paskirties objektais (vietoje jų atlikti archeologinius žvalgymus), todėl ties Krokialaukio kalvės vieta ir Pakertų dvarvieta turėtų būti koreguojamos nuostatos, susijusios su archeologiniais tyrimais. Tačiau ties spėjamomis gyvenviečių vietomis PAV ataskaitoje turi būti numatyti tiek žvalgomieji archeologiniai tyrimai (statinio projekto rengimo metu), tiek archeologiniai žvalgymai (statybos darbų metu). Tokiu būdu, PAV ataskaitoje ties spėjamomis gyvenviečių vietomis (pvz., Vytautiškių, Panemuninkų, Būdos ir t.t.) turi būti nurodyta poveikį mažinanti priemonė, kad, ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento gavimo dienos turi būti atlikti statybos darbų zonos, patenkančios į spėjamos gyvenvietės vietos teritoriją, žvalgomieji archeologiniai tyrimai, o statybos darbų metu, šioje teritorijoje šalinant augalinį ar žemės paviršiaus sluoksnį, turi būti atlikti archeologiniai žvalgymai, jeigu šioje vietoje nereikalingi detalieji archeologiniai tyrimai pagal atliktų žvalgomųjų archeologinių tyrimų duomenis.

Taip pat norėtume pažymėti, jog atsižvelgus į aukščiau išdėstytas formuluotes, pagal kurias žvalgomųjų archeologinių tyrimų privalomumas iš esmės kyla dėl aplinkybės, ar planuojamo dujotiekio ašinė linija kerta spėjamą objektą, o žvalgomųjų archeologinių tyrimų apimtys iš esmės priklausys nuo to, kokiame vertybės ar spėjamo objekto plote yra planuojama ar projektuojama dujotiekio statybos darbų zona, manome, kad PAV ataskaitos grafiniuose prieduose būtina pateikti vertybių ir objektų, kuriuos kerta A arba B alternatyvų ašinės linijos, situacijos planus ne didesniu masteliu kaip 1:5 000, kuriuose būtų pažymėtos vertybių (spėjamų objektų) teritorijų ribos bei planuojamo dujotiekio statybos darbų ir nagrinėjamos alternatyvos buferinė zona (*panašiai kaip pridėdamose Bartkuškio miško pilkapių schemose*). Kadangi dujotiekio ašinė linija tolimesnėse tiek PAV, tiek specialiojo plano rengimo metu gali kisti, prašytume situacijos planuose pateikti ir vertybių (spėjamų objektų) teritorijos ribų posūkio taškų koordinates LKS-94.

Dėl galimo poveikio neregistruotiems kultūros paveldo objektams (pastabos konkreitiems objektams ir siūlomi papildymai)

MAK 2015-04-21 posėdžio metu bei šių metų balandžio 23 d. susitikimo su doc. dr. M. Bertašiumi metu buvo išsiaiškinta, jog dauguma spėjamų objektų buvo identifikuota pagal istorinius planus, juos patikrinus vietoje ir atlikus jų archeologinius žvalgymus. Tokiu būdu, Kultūros paveldo departamento specialistai dar kartą peržiūrejo turimus istorinius planus ir nustatė, kad tiek PAV ataskaitoje, tiek archeologinių žvalgymų pažymoje yra nepamiršta virš 20 objektų, kurie gali būti priskirti kultūros paveldo objektams ir patenka į B alternatyvos buferinę zoną (jie išvardinti žemiau pagal savivaldybes bei yra pabraukti). Taigi, šiuos objektus reikėtų papildomai įvertinti. Taip pat, išanalizavus 6.14.2 lentelėje pateiktus duomenis, rasta tam tikrų netikslumų ir neatitikimų tiek vertinant poveikį, tiek siūlant neigiamą poveikį mažinančias (kompensacines) priemones.

Kadangi medžiaga yra plačios apimties, žemiau teikiame pastabas geografiniu principu palei B alternatyvos ašinę liniją, nuo Lietuvos - Lenkijos sienos iki Jauniūnų dujų kompresorių stoties.

Lazdijų r. savivaldybės teritorija

1. Galinių II pasaulinio karo apkasų pėdsakai – nelokalizuoti, MAK 2015-04-21 posėdžio metu juos atsisakyta įtraukti į PAV ataskaitą.

2. Filicijanavo palivarko vieta (X 460017, Y 6010709) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Palivarko dalis patenka į B alternatyvos buferinę zoną. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

3. Vingrėnų spėjamo senkapio vietos (kaimo pietinėje dalyje) (X 460130, Y 6012174) koordinatės klaidingai nurodytos PAV ataskaitoje. Dėl šios priežasties netinkamai įvertintas poveikis ir pasiūlytos poveikį kompensuojančios priemonės (apie tai detalčiau žr. aukščiau).

4. Paliūnų (Inkištų) kaimavietė (X 459257, Y 6017094) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Kaimavietė yra B alternatyvos buferinėje zonoje. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

5. Paliūnų spėjamas senkapis (X 459391, Y 6017843) yra už B alternatyvos buferinės zonos, todėl PAV ataskaitoje vietoj trečiosios neigiamo poveikio kategorijos reikėtų nurodyti „X“ bei atsisakyti archeologinių tyrimų, nebent turima kitų duomenų, kurie pagrįstų jų būtinumą.

6. [Benazisky] kaimavietė (X 459223, Y 6018662) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: Naujosios Rytų Prūsijos provincijos karinis žemėlapis (1795-1800). Kaimavietės spėjama teritoriją kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

7. Vidzgailų dzotas (PAV ataskaitoje įvardinti kaip II pasaulinio karo įtvirtinimai) (X 460864, Y 6020503). Pats II pasaulinio karo gynybinis įtvirtinimas nėra kertamas B alternatyvos ašinės linijos, todėl, nesuprojektavus dujotiekio statybos darbų zonos, čia nebūtini PAV ataskaitoje nurodyti žvalgomieji archeologiniai tyrimai.

8. Kirsnelės spėjamos vietos gyvenvietei (X 461943, Y 6022153) nekerta B alternatyvos ašinė linija, todėl vietoj antrosios neigiamo poveikio kategorijos turėtų būti numatyta trečioji bei PAV ataskaitoje nenurodyti žvalgomųjų archeologinių tyrimų būtinumo, nebent čia būtų suprojektuota dujotiekio statybos darbų zona arba turima kitų duomenų, pagal kuriuos archeologiniai tyrimai būtini.

9. Kirsnelės palivarko vieta (PAV ataskaitoje įvardinta kaip Kirsnelės dvarvietė) ir palivarko plytinės vieta (X 462452, Y 6022299; X 462351, Y 6022553). Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Palivarko vieta šiek tiek patenka į B alternatyvos buferinę zoną, tačiau šio palivarko plytinės vieta yra kertama B alternatyvos ašinės linijos. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2 (plytinės vietai) ir 3 (palivarko vietai). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti

archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

10. Šeštųjų I pasaulinio karo karių kapai (X 463247, Y 6024643) pagal patikslintus duomenis užėina už B alternatyvos buferinės zonos, todėl, nesuprojektavus dujotiekio darbų zonos, čia nebūtini PAV ataskaitoje nurodyti žvalgomieji archeologiniai tyrimai.

11. Tūriškių II pasaulio karo karių kapai (X 468391, Y 6027456) pagal patikslintus duomenis yra ties B alternatyvos buferinės zonos pietrytiniu pakraščiu, todėl, nesuprojektavus dujotiekio darbų zonos, čia nebūtini PAV ataskaitoje nurodyti žvalgomieji archeologiniai tyrimai. Dėl šios priežasties PAV ataskaitoje klaidingai pateikiama, kad B alternatyvos ašinė linija kerta kapus. Taigi, siūloma neigiamo poveikio kategorija turėtų būti 3.

12. Vytautiškių spėjama vieta gyvenvietei (X 472740, Y 6028412). Kerta ne pietinį spėjamos vietos gyvenvietei kraštą, o – šiaurinį. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas, čia, suprojektavus dujotiekio statybos darbų zoną, žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų būti numatyti statinio projekto rengimo metu, o archeologiniai žvalgymai statybos darbų metu, jeigu pagal žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus nereikia atlikti šioje vietoje detaliųjų archeologinių tyrimų (žr. apie tai aukščiau).

Alytaus r. savivaldybės teritorija

1. Bambininkų spėjamo senkapio vieta (X 475103, Y 6031812; X 475285, Y 6031853). Siūlome naudotis 2014 m. pabaigoje Kultūros paveldo centro apibrėžtomis teritorijomis ribomis, jas sujungiant su doc. dr. M. Bertašiaus pateikta apibrėžtimi. Nei a, nei b variantu spėjamo senkapio nekerta B alternatyvos ašinė linija, todėl, nesuprojektavus dujotiekio darbų zonos, čia nebūtini PAV ataskaitoje nurodyti žvalgomieji archeologiniai tyrimai.

2. Gluosninkų (Saulėnų) pakelės kryžiaus vieta (X 480062, Y 6031623) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3, jeigu pagal patikrinimo vietoje duomenis pakelės kryžius nežymi spėjamo senkapio vietos ir jos nekerta B alternatyvos ašinė linija.

3. Maštalių (Krokialaukio) spėjama kalvės vieta (X 483276, Y 6032601). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

4. Krokialaukio pakelės kryžiaus vieta (X 484724, Y 6032614) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: Naujosios Rytų Prūsijos provincijos karinis žemėlapis (1795-1800). Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3, jeigu pagal patikrinimo vietoje duomenis pakelės kryžius nežymi spėjamo senkapio vietos ir jos nekerta B alternatyvos ašinė linija.

5. Cibiliekų vėjo malūno vieta (X 487791, Y 6033518) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Spėjamą vėjo malūno vietą kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

6. Kalesninkų (Gluosninkų) pakelės kryžiaus vieta (X 489457, Y 6034152) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3, jeigu pagal patikrinimo vietoje duomenis pakelės kryžius nežymi spėjamo senkapio vietos ir jos nekerta B alternatyvos ašinė linija.

7. Jackonių spėjama kaimavietė (X 492525, Y 6034676) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Kaimavietę kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

8. Barkūniškio palivarko plytinės vieta (X 494191, Y 6034893) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Plytinės vietą kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinių sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

9. Raudonikių spėjama kaimavietė (X 497798, Y 6035791) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Kaimavietės šiaurinę dalį kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinių sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

10. Dubėnų (Dubenkų) palivarko vieta (X 501012, Y 6037426) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Palivarko vietos pietinė dalis patenka į B alternatyvos buferinę zoną. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

11. Panemuninkų spėjamos radimvietės vietą ir spėjamą perkėlos vietą siūloma apjungti į vieną masyvą (žr. pridėdamą Esri Shapefile bylą). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Užnemunės žemėlapių duomenis perkėlos vietą galėjo būti šiek tiek šiauriau. Taip pat būtina pažymėti, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas, čia, suprojektavus dujotiekio statybos darbų zoną, žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų būti numatyti statinio projekto rengimo metu, o archeologiniai žvalgymai statybos darbų metu, jeigu pagal žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus nereikia atlikti šioje vietoje detaliųjų archeologinių tyrimų (žr. apie tai aukščiau).

12. Pievagalių spėjama vieta gyvenvietei, vad. Kapčiapiliu (X 504009, Y 6038221) pagal patikslintus duomenis yra už B alternatyvos buferinės zonos, todėl vietoj trečiosios neigiamo poveikio kategorijos turėtų būti nurodyta „X“ (nebent turima kitų duomenų, kurie pagrįstų nustatytą poveikio kategoriją).

13. Pievagalių spėjama kaimavietė (X 504622, Y 6038408) nepatenka į B alternatyvos buferinę zoną, tačiau jos pietinė dalis yra A alternatyvos buferinėje zonoje. Siūlytina PAV ataskaitoje nurodyti, kad B alternatyvos atveju neigiamo poveikio kategorija yra „X“.

Birštono savivaldybės teritorija

1. Šilaičių kaimavietė (X 509352, Y 6045394) pagal turimus duomenis (carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai) gali patekti į B alternatyvos buferinę zoną. Jeigu taip, reikėtų tai nurodyti ir pažymėti PAV ataskaitoje, o dėl neigiamo poveikio nustatyti trečiąją kategoriją.

Prienų r. savivaldybės teritorija

1. PAV ataskaitoje Dvareliškių spėjamos gyvenvietės vietai (X 511997, Y 6046228) klaidingai nurodytos koordinatės. Dėl šios priežasties netinkamai įvertintas poveikis ir pasiūlytos poveikį kompensuojančios priemonės: spėjamas objektas yra už B alternatyvos buferinės zonos, siūloma neigiamo poveikio kategorija – „X“, jeigu neturima kitų pagrindžiančių duomenų (pvz., archeologinių radinių).

2. PAV ataskaitoje Kurmoniškių kaimavietei (X 512104, Y 6046876) klaidingai nurodytos koordinatės. Dėl šios priežasties netinkamai įvertintas poveikis ir pasiūlytos poveikį kompensuojančios priemonės: spėjamas objektas yra už B alternatyvos buferinės zonos, siūloma neigiamo poveikio kategorija – „X“, jeigu neturima kitų pagrindžiančių duomenų (pvz., archeologinių radinių).

3. PAV ataskaitoje Kurmoniškių dvarvietei (X 511323, Y 6046829) klaidingai nurodytos koordinatės. Dėl šios priežasties netinkamai įvertintas poveikis ir pasiūlytos poveikį

kompensuojančios priemonės: spėjamas objektas yra už B alternatyvos buferinės zonos, siūloma neigiamo poveikio kategorija – „X“, jeigu neturima kitų pagrindžiančių duomenų (pvz., archeologinių radinių).

4. Grikapėdžio gyvenamosios vietovės objektai. PAV ataskaitoje nurodyta, kad objektai nėra lokalizuoti, tačiau pateikiama nuostata dėl neigiamo poveikio. Tokiu būdu, Grikapėdžio gyvenamosios vietovės objektai turi būti lokalizuoti arba atsisakoma nuostatos dėl neigiamo poveikio.

5. PAV ataskaitoje Mediniškių kaimavietei (X 509813, Y 6056174) klaidingai nurodytos koordinatės. Dėl šios priežasties netinkamai įvertintas poveikis ir pasiūlytos poveikį kompensuojančios priemonės: spėjamas objektas yra už B alternatyvos buferinės zonos, siūloma neigiamo poveikio kategorija – „X“, jeigu neturima kitų pagrindžiančių duomenų (pvz., archeologinių radinių).

6. Būdos (Valiūniškių) spėjama vieta gyvenvietei (X 511350, Y 6058968). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas, čia, suprojektavus dujotiekio statybos darbų zoną, žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų būti numatyti statinio projekto rengimo metu, o archeologiniai žvalgymai statybos darbų metu, jeigu pagal žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus nereikia atlikti šioje vietoje detaliųjų archeologinių tyrimų (žr. apie tai aukščiau).

7. Jakniškių spėjamos senkapių vietos (c varianto - X 512054, Y 6060396; kitų žr. pridedamoje Esri Shapefile byloje). Iš trijų spėjamų vietų B alternatyvos ašinė linija kerta tik c variantą, o likusieji yra už B alternatyvos buferinės zonos (a variantas) arba į ją tik patenka (b variantas). Tokiu būdu, būtina tikslinti poveikio įvertinimą ir pasiūlytas poveikį kompensuojančias priemones.

Kaišiadorių r. savivaldybės teritorija

1. Vilūnų spėjama vieta gyvenvietei (X 515271, Y 6064524). PAV ataskaitoje klaidingai pateikti lokalizavimo duomenys, todėl netinkamai įvertintas poveikis ir pasiūlytos poveikį kompensuojančios priemonės: spėjamas objektas yra tik B alternatyvos buferinėje zonoje, o siūloma neigiamo poveikio kategorija turėtų būti 3. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas, čia, suprojektavus dujotiekio statybos darbų zoną, žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų būti numatyti statinio projekto rengimo metu, o archeologiniai žvalgymai statybos darbų metu, jeigu pagal žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus nereikia atlikti šioje vietoje detaliųjų archeologinių tyrimų (žr. apie tai aukščiau).

2. Šventininkų spėjama vieta gyvenvietei (X 515494, Y 6064540). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas, čia, suprojektavus dujotiekio statybos darbų zoną, žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų būti numatyti statinio projekto rengimo metu, o archeologiniai žvalgymai statybos darbų metu, jeigu pagal žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus nereikia atlikti šioje vietoje detaliųjų archeologinių tyrimų (žr. apie tai aukščiau).

3. Adomėlių palivarko vieta (X 515915, Y 6066365) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Palivarko vietos rytinė dalis patenka į B alternatyvos buferinę zoną. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

4. Atkreiptinas dėmesys, kad Kruonio II (Stebeikių) spėjamai gyvenvietės vietai patikslinti lokalizacijos duomenys (žr. pridedamą Esri Shapefile bylą). Be to, pagal aukščiau išdėstytas nuostatas, čia, suprojektavus dujotiekio statybos darbų zoną, žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų būti numatyti statinio projekto rengimo metu, o archeologiniai žvalgymai statybos darbų metu, jeigu pagal žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus nereikia atlikti šioje vietoje detaliųjų archeologinių tyrimų (žr. apie tai aukščiau).

5. Joniliškių spėjama vieta gyvenvietei (X 520861, Y 6069037) nepatenka į B alternatyvos buferinę zoną, todėl reikėtų mažinti neigiamo poveikio kategoriją nuo 3 iki „X“, tačiau pati gyvenvietės vieta patenka į A alternatyvos buferinę zoną.

6. Kairiškių spėjamos kaimavietės (X 523100, Y 6068707) šiaurinę pakraštį kerta B alternatyvos ašinė linija, todėl siūlytume nustatyti neigiamo poveikio kategoriją 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

7. Matelskų spėjama kaimavietė (X 524964, Y 6069092) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Kaimavietės šiaurinę dalį kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

8. Pakertų spėjama vieta gyvenvietei (X 527837, Y 6069542). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas, čia, suprojektavus dujotiekio statybos darbų zoną, žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų būti numatyti statinio projekto rengimo metu, o archeologiniai žvalgymai statybos darbų metu, jeigu pagal žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus nereikia atlikti šioje vietoje detaliųjų archeologinių tyrimų (žr. apie tai aukščiau).

9. Pakertų spėjama dvarvietė (X 528208, Y 6069495). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

10. Dauginavos spėjama kaimavietė (X 532102, Y 6069399) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Kaimavietės šiaurinę dalį kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

Elektrėnų savivaldybės teritorija

1. Liutonių spėjamos vietos gyvenvietėms (Kiementos ir Strėvos u. slėniuose). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas, čia, suprojektavus dujotiekio statybos darbų zoną, žvalgomieji archeologiniai tyrimai turėtų būti numatyti statinio projekto rengimo metu, o archeologiniai žvalgymai statybos darbų metu, jeigu pagal žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus nereikia atlikti šioje vietoje detaliųjų archeologinių tyrimų (žr. apie tai aukščiau).

2. Kloninių Mijaugonių dvarvietė (X 539537, Y 6072940) netinkamai lokalizuota PAV ataskaitoje, todėl pagal istorinius planus (carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai) galima matyti, kad dvarvietės šiaurės vakarinį kampą kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

3. Lubakos (Kloninių Mijaugonių) kaimavietė (X 540967, Y 6073119) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Kaimavietės šiaurinę dalį kerta B alternatyvos ašinė linija. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau). Be to, dėl kitų objektų identifikavimo reikėtų atsisakyti žvalgomųjų archeologinių tyrimų, nebent turima tikslesnių duomenų, kuriame plote galėtų būti pavieniai II pasaulinio karo karių kapai. Tokiu atveju juos reikėtų pažymėti ir aprašyti atskirai, įvertinti poveikio kategoriją bei spręsti klausimą dėl B alternatyvos ašinės linijos pakeitimo (jeigu tai būtina).

4. Lubakos (Gojaus) kalva. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

5. Žagarinės palivarko vieta (X 547679, Y 6074775) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Palivarko vieta patenka į B alternatyvos buferinę zoną. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

6. Lapaikos užusienio (sodybos, esančios už gatvinio kaimo) vieta (X 550057, Y 6076749) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Užusienio vieta patenka į B alternatyvos buferinę zoną. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

7. Karsūniškių užusienio (sodybos, esančios už gatvinio kaimo) vieta (X 552430, Y 6078150) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Užusienio vieta patenka į B alternatyvos buferinę zoną. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

8. Diržonių spėjama kaimavietė (X 553455, Y 6078921) yra už B alternatyvos buferinės zonos, todėl siūlytina neigiamo poveikio kategoriją sumažinti iki „X“ (nebent turima kitų duomenų, kurie galėtų pagrįsti nustatytą neigiamo poveikio tikimybę).

9. Pelkių (Neries kairiojo kranto) spėjama vieta gyvenvietei (X 555287, Y 6080117). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

Vilniaus r. savivaldybės teritorija

1. Grabijolų, Rokiškių (Neries dešiniojo kranto) senovės gyvenvietė (nauja) (X 555472, Y 6079782), abipus Airupės upelio (Neries deš. intakas). Išsamesnė informacija apie šią gyvenvietę galima rasti leidinyje „Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2013 metais“ dr. R. Vengalio straipsnyje „Žvalgomieji tyrimai Neries slėnyje, tarp Dūkštų ir Čiobiškio“ (pav. 6, 7; straipsnio tekste įvardijama kaip Grabijolų–Žemaitiškių regionas Nr. 2), o siūlomos saugoti ribos pateiktos dr. R. Vengalio Neries pakrančių (Elektrėnų, Širvintų r. ir Vilniaus r. sav.) 2013 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaitoje.

2. PAV ataskaitoje klaidingai nurodoma Rokiškių spėjamos kaimavietės (X 556367, Y 6080540) lokalizacija, nebent turima kitų duomenų, kurie leistų ją lokalizuoti ne į šiaurės vakarus nuo B alternatyvos posūkio (posūkio vidinėje pusėje), bet šiek tiek į šiaurę nuo jo.

3. Pagojaus užusienio (sodybos, esančios už gatvinio kaimo) vieta (X 556257, Y 6082090) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Užusienio vieta patenka į B alternatyvos buferinę zoną. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

Širvintų r. savivaldybės teritorija

1. Draučių spėjama vieta gyvenvietei (X 557568, Y 6084057). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

2. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal patikslintus duomenis yra pasikeitusi Draučių kaimo užusienio (sodybos, esančios už gatvinio kaimo) vietos (X 558576, Y 6085002) lokalizacija, todėl ją kerta B alternatyvos ašinė linija. Tokiu būdu, vietoj neigiamo poveikio kategorijos 3 reikėtų nurodyti 2. Be to, pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

3. Plikiškių dvarvietė (X 562809, Y 6087709) yra už B alternatyvos buferinės zonos, todėl siūlytina neigiamo poveikio kategoriją sumažinti iki „X“ (nebent turima kitų duomenų, kurie galėtų pagrįsti nustatytą neigiamo poveikio tikimybę).

4. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal patikslintus duomenis yra iš esmės pasikeitusi Darkuškių kaimavietės (X 563770, Y 6088428) lokalizacija. Ji nepatenka į B alternatyvos buferinę zoną, todėl siūlytina neigiamo poveikio kategoriją sumažinti iki „X“ (nebent turima kitų duomenų, kurie galėtų pagrįsti nustatytą neigiamo poveikio tikimybę).

5. Graužių spėjamam senkapiui (X 562993, Y 6089298) siūlytume nustatyti neigiamo poveikio kategoriją 3, nes jis pagal šiuo metu turimus duomenis patenka tik į B alternatyvos buferinę zoną (nebent turima kitų duomenų, kurie galėtų pagrįsti nustatytą neigiamo poveikio tikimybę).

6. Žarnavagių (Diakono) palivarko vieta (X 563241, Y 6091249) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Palivarko vieta patenka į B alternatyvos buferinę zoną. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 3.

7. Naujalaukio palivarko vieta (X 563560, Y 6091606) nenurodyta ir nepažymėta PAV ataskaitoje. Šaltinis: carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai. Palivarko vietos šiaurės vakarinį kampą kerta B alternatyvos ašinė linija, tačiau per visą spėjamą palivarko teritoriją jau yra nutiesti magistralinio dujotiekio vamzdžiai. Tokiu būdu, mažai tikėtina, kad šioje vietoje gali būti išlikęs nesuardytas kultūrinis sluoksnis. Siūloma neigiamo poveikio kategorija – 2. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad pagal aukščiau išdėstytas nuostatas čia, augalinio sluoksnio ar žemės paviršiaus šalinimo metu, pakanka atlikti archeologinius žvalgymus, o jų metu aptiktus archeologinį sluoksnį ar struktūras turi būti atlikti detalieji archeologiniai tyrimai (žr. apie tai aukščiau).

Be to norėtume pažymėti, kad šių metų balandžio 23 -30 d., konsultuojantis su doc. dr. M. Bertasiūni, buvo apibrėžtos neregistruotų objektų spėjamos ribos, todėl beveik visų neregistruotų objektų, kurie patenka į B alternatyvos buferinę zoną, atveju yra pakitę lokalizacijos duomenys. Dėl šios priežasties PAV ataskaitoje reiktų patikslinti nurodomas koordinatas pagal pridėdamą Esri Shapefile bylą (2015-04-30 versija), kurioje kiekvienas, į B alternatyvos buferinę zoną patenkantis neregistruotas objektas yra išreikštas kaip plotiniai geoerdviniai duomenys.

PRIDEDAMA:

1. Spėjamų objektų galimų teritorijų vektoriniai duomenys (1 failas, 2015-04-30 versija, Esri Shapefile formatu; suarchyvuota zip faile; išsiųsta el. paštu);
2. Babininkų kaimo senųjų kapinių (Alytaus r. sav.) apibrėžtų teritorijos ribų plano projektas (1 failas, JPEG formatu; išsiųsta el. paštu);
2. Bartuškių miško (Širvintų r. sav.) spėjamų pilkapių išsidėstymo schemos (3 failai, 2 PDF ir vienas Esri Shapefile formatu; suarchyvuota viename zip faile; išsiųsta el. paštu).

Direktorė

Diana Varnaitė

Renaldas Augustinavičius, tel. (8 5) 211 32 38, el. p. r.augustinavicius@heritage.lt
Dalia Lungevičienė, tel. (8 315) 25954, el.p. d.lungeviciene@heritage.lt
Rasa Trapikienė, tel. (8 5) 272 40 69, el. p. r.trapikiene@heritage.lt